

Vergaderjaar 2021–2022

32 317

JBZ-Raad

NA

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 25 maart 2022

De leden van de vaste commissies voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad¹ en voor Justitie en Veiligheid² hebben kennisgenomen van de brief van 2 februari 2022 waarin de Minister van Justitie en Veiligheid, tezamen met de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de vragen beantwoordt over het Counter-Terrorism Action Plan Afghanistan.³ De leden van de fractie van **GroenLinks** wensen de regering naar aanleiding daarvan van nadere vragen te stellen.

Op 1 maart 2022 is vervolgens een brief gestuurd aan de Minister en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

De Minister heeft op 24 maart 2022 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Kox (SP), Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV) (*voorzitter*), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66) (*ondervoorzitter*), Van Rooijen (50PLUS), Van den Berg (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Doornhof (CDA), Karimi (GL), Veldhoen (GL), Vos (PvdA), De Vries (Fractie-Otten), Keunen (VVD), Dittrich (D66), Van Wely (Fractie-Nanninga), Nanninga (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA), Talsma (CU) en Hiddema (FVD).

² Samenstelling:

Backer (D66), De Boer (GL) (*voorzitter*), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Rombouts (CDA), Baay-Timmerman (50PLUS), Van den Berg (VVD), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), De Blécourt-Wouterse (VVD), Dittrich (D66), Doornhof (CDA), Janssen (SP), Karimi (GL), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD), Otten (Fractie-Otten) (*ondervoorzitter*), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Veldhoen (GL), Van Wely (Fractie-Nanninga), Nanninga (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA), Talsma (CU) en Hiddema (FVD).

³ *Kamerstukken I 2021/22, 32 317, MS.*

BRIEF VAN DE VOorzITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL/JBZ-RAAD EN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 1 maart 2022

De leden van de vaste commissies voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad en voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 2 februari 2022 waarin u, tezamen met de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de vragen van de leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PvdA** gezamenlijk, **GroenLinks** en de **PVV** beantwoordt over het Counter-Terrorism Action Plan Afghanistan.⁴ De leden van de fractie van **GroenLinks** wensen de regering naar aanleiding hiervan de navolgende vragen te stellen.

1. De regering beschouwt het contraterorisme-actieplan (CT-actieplan) als een behulpzaam kader voor voorbereidingen en mogelijke actie ten aanzien van de dreiging vanuit Afghanistan, en spreekt in de beantwoording vertrouwen uit over de effectiviteit en meerwaarde van het plan. Aan de andere kant stelt de regering dat het merendeel van de elementen van het CT-actieplan zijn gestoeld op bestaande afspraken en samenwerkingsverbanden binnen de EU, en refereert de regering bij de beantwoording regelmatig aan reeds bestaande maatregelen. Kan de regering specifiek aangeven welke van de voorgestelde maatregelen wel nieuw zijn? Of bestaat het voorstel enkel uit eerder bestaande mogelijkheden die nu op de context van Afghanistan worden toegepast? Indien dit laatste het geval is, is er al voor het maken van het CT-actieplan gebruik gemaakt van deze mogelijkheden ten aanzien van Afghanistan, gezien de urgentie van de situatie? Zo nee, waarom niet?
2. De leden van de GroenLinks-fractie zijn verbaasd dat een actieplan dat wordt gepresenteerd als een belangrijke stap in het voorkomen of aanpakken van toekomstige terroristische dreiging vanuit Afghanistan slechts beperkt nieuwe elementen lijkt te bevatten. Het schept weinig vertrouwen dat de hier voorgestelde maatregelen voor toekomstige dreiging slechts een herschikking zouden zijn van al bestaande mogelijkheden, die gezien de huidige situatie in Afghanistan óf onvoldoende effect moeten hebben gehad, óf onvoldoende ingezet zijn. Kan de regering nader reflecteren op de meerwaarde van het CT-actieplan en aangeven waarom zij deze maatregelen voldoende acht?

De leden van de vaste commissies voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad en Justitie en Veiligheid zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **binnen vier weken** na dagtekening van deze brief. Een gelijkkluidende brief is verzonden aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad,
M.H.M. Faber-van de Klashorst

De voorzitter van de vaste voor Justitie en Veiligheid commissie,
M.M. de Boer

⁴ Kamerstukken I 2021/22, 32 317, MS.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2022

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de nadere vragen inzake het *Counter Terrorism Action Plan Afghanistan* zoals gesteld aan de Minister van Justitie en Veiligheid en aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 1 maart 2022 (Kenmerk 170244.01U).

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

Antwoorden op aanvullende vragen van de leden van de fractie van GroenLinks inzake het Contraterrorisme-actieplan Afghanistan

Vraag 1

De regering beschouwt het contraterrorisme-actieplan (CT-actieplan) als een behulpzaam kader voor voorbereidingen en mogelijke actie ten aanzien van de dreiging vanuit Afghanistan, en spreekt in de beantwoording vertrouwen uit over de effectiviteit en meerwaarde van het plan. Aan de andere kant stelt de regering dat het merendeel van de elementen van het CT-actieplan zijn gestoeld op bestaande afspraken en samenwerkingsverbanden binnen de EU, en refereert de regering bij de beantwoording regelmatig aan reeds bestaande maatregelen.

Kan de regering specifiek aangeven welke van de voorgestelde maatregelen wel nieuw zijn? Of bestaat het voorstel enkel uit eerder bestaande mogelijkheden die nu op de context van Afghanistan worden toegepast? Indien dit laatste het geval is, is er al voor het maken van het CT-actieplan gebruik gemaakt van deze mogelijkheden ten aanzien van Afghanistan, gezien de urgentie van de situatie? Zo nee, waarom niet?

Vraag 2

De leden van de GroenLinks-fractie zijn verbaasd dat een actieplan dat wordt gepresenteerd als een belangrijke stap in het voorkomen of aanpakken van toekomstige terroristische dreiging vanuit Afghanistan slechts beperkt nieuwe elementen lijkt te bevatten. Het schept weinig vertrouwen dat de hier voorgestelde maatregelen voor toekomstige dreiging slechts een herschikking zouden zijn van al bestaande mogelijkheden, die gezien de huidige situatie in Afghanistan óf onvoldoende effect moeten hebben gehad, óf onvoldoende ingezet zijn. Kan de regering nader reflecteren op de meerwaarde van het CT-actieplan en aangeven waarom zij deze maatregelen voldoende acht?

Antwoord vraag 1 en 2

Het *Counter Terrorism Action Plan Afghanistan* (hierna: CT-actieplan) is opgezet naar aanleiding van een oproep in de JBZ-Raad van 31 augustus 2021 aan de EU en de lidstaten om er alles aan te doen om ervoor «te zorgen dat de situatie in Afghanistan niet tot nieuwe gevaren voor de veiligheid van EU-burgers leidt». De ontwikkelingen in Afghanistan gedurende de zomer waren dusdanig dat een weging van de bestaande inzet noodzakelijk werd geacht om te bezien of het bestaande instrumentarium afdoende was, of bestaande instrumenten specifiek op Afghanistan moesten worden gericht of dat er nieuwe instrumenten noodzakelijk waren. Dit heeft geresulteerd in het CT-actieplan dat zich richt op zowel de lidstaten als Europese instellingen en agentschappen en daarmee alle instrumenten van de EU omvat. Terwijl de nationale veiligheid primair de verantwoordelijkheid blijft van de lidstaten, acht het kabinet dit CT-actieplan van meerwaarde omdat het inzet van de EU en de lidstaten verder helpt te richten en om grensoverschrijdende elementen gezamenlijk aan te kunnen pakken. Het kabinet is van mening dat de EU reeds beschikt over een breed instrumentarium om terroristische dreiging tegen te gaan en heeft daarom in de onderhandelingen ook opgeroepen om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaand instrumentarium en dit waar nodig te intensiveren.

De EU heeft bijvoorbeeld de bilaterale banden met relevante spelers in de regio inzake Afghanistan nadrukkelijk geïntensiveerd. Ook steunt het kabinet het werk van de Speciale Vertegenwoordigers van de EU voor Centraal Azië en voor Afghanistan die de regio regelmatig bezoeken. De *EU Counter Terrorism Coordinator* (EU CTC) staat in nauw contact met de VS over de voortgang van het evacuatieproces van de personen die in de

Westelijke Balkan in transit zijn. Het *Radicalisation Awareness Network* (RAN) is verzocht een paper op te leveren over de invloed van de overname door de Taliban in Afghanistan, met daarbij ook aandacht voor tegendiscours. Europol, het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) en het Europees Asielagentschap (EUAA) zijn opgeroepen logistieke voorbereidingen te treffen om lidstaten op verzoek te ondersteunen aan de buitengrenzen en bij activiteiten als identificatie en registratie, bijvoorbeeld door het inhuren van tolken Pashtu en Dari.

Een nieuw element in het plan is bovendien het in november goedgekeurde protocol om een gemeenschappelijke aanpak voor versterkte veiligheidscontroles mogelijk te maken. Terwijl de bepalingen in dit protocol aansluiten bij de praktijk in Nederland, dragen ze bij om de aanpak in de gehele EU uniformer te maken. Het kabinet is niet alleen voorstander van een dergelijke uniforme aanpak gericht op Afghanistan, maar ook van het verbreden van de reikwijdte van dit protocol.

De EU CTC evalueert op dit moment het CT-actieplan. De bevindingen zullen worden gepresenteerd in de JBZ-raad van juni 2022.